

Krāslavas ģimnāzijas

Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns

2023./2024.m.g.

Karjeras stundas 1. – 12. kl. 1 stunda semestrī pēc VISC izstrādātā
“Klases stundu programmu parauga” (27. – 31. lpp.)

Klašu grupa	Temati	Stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts
1. – 3. kl.	Profesiju daudzveidība. Manu vecāku, ģimenes locekļu darbs.	2	<ul style="list-style-type: none">➤ Zina, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi.➤ Zina nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki skolēna dzīvesvietā, izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē.
	Mani pienākumi ģimenē. Mani vaļasprieki. Mana sapņu profesija.	3	<ul style="list-style-type: none">➤ Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību.
	Dienas režīms.	1	<ul style="list-style-type: none">➤ Prot izplānot savu dienas režīmu un tam sekot, paredzot laiku mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai.
	Mācības – skolēna darbs.	1	<ul style="list-style-type: none">➤ Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā.➤ Prot izmantot stundās apgūto ikdienā.
	Karjeras vīzija.	1	<ul style="list-style-type: none">➤ Mācās domāt par savu nākotni, iepazīstot dažādas profesijas, apgūst darba prasmes.

4. – 6. kl.	Es un mani dotumi.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apzinās savas stiprās un vājās puses, kā arī savas intereses, spējas.
	Mani darba ieradumi. Sadarbības prasmes.	2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prot plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas un citu intereses un iespējas. ➤ Prot sadarboties ar dažāda vecuma cilvēkiem.
	Brīvais laiks un tā izmantošana.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izzina un izmanto daudzpusīgas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, atrodot savām spējām un vēlmēm atbilstošāko.
	Mācīšanās prasmes un sasniegumi.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mācās dokumentēt savus sasniegumus. ➤ Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam un cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus.
	Profesiju daudzveidība, prestižs, pievilcība.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprot profesiju veidus un tajās veicamo darba specifiku: fizisks – garīgs darbs, darbs telpās – darbs ārā u.tml. ➤ Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju. ➤ Pētīt profesiju daudzveidību,

			domā par savām nākotnes iecerēm, par savām iespējām pilsētā/novadā/valstī.
	Lietišķā valoda, tās nozīme ikdienas dzīvē.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izkopj savu valodas kultūru. ➤ Izprot publiskas uzstāšanās būtību un ir apguvis prasmes tajā piedalīties, prezentējot dažādus darbus un uzstājoties.
7. – 9. kl.	Vajadzības, vēlmes un spējas. Pašvērtējums.	2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir objektīvi izvērtējis, pārzina savus dotumus, spējas un intereses, samēro savas intereses un spējas, personīgās īpašības un vērtības. ➤ Novērtē sava gribasspēka, neatlaidības un personīgā ieguldījuma nozīmīgumu dzīves mērķu sasniegšanā. ➤ Novērtē savu sasniegumu rezultātus.
	Savu interešu, spēju un dotību attīstīšana.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Saprot, kā skolā, ārpuskolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības. ➤ Apzinās interešu izglītības un brīvprātīgo darba nozīmi savas pašattīstības veicināšanā.
	Izglītības vērtība.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību. ➤ Apzinās izglītību kā vērtību, ir

			<p>motivēts turpināt izglītību.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. ➤ Zina dažādus avotus, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām.
	Profesiju daudzveidīgā pasaule.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē un saprot karjeras plānošanas pamatnosacījumus. ➤ Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, izzina savas turpmākās izglītības iespējas. ➤ Ir apzinājis sev saistošās profesijas. Iesaistās darba izmēģinājumos. ➤ Ir iegūtas zināšanas par vietējo darba tirgu.
	Individuālā karjeras plāna izveide.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir apgūtas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu. ➤ Prot pieņemt ar karjeras izvēli saistītus lēmumus. ➤ Ir izveidota un regulāri tiek papildināta savu sasniegumu mape (portfolio).
10. kl.	Izglītības iespējas Latvijā un	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprot Latvijas izglītības sistēmu

- 12. kl.	ārzemēs.		<p>un savas tālākās izglītības iespējas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprot būtiskākos nosacījumus studijām ārzemēs. ➤ Zina, kur meklēt informāciju par iespējām turpināt izglītību un ar to saistītajiem studiju fondiem, stipendijām, kredītiem u.c. gan Latvijā, gan ārvalstīs.
	Mūzikglītība.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izprot nepārtraukta izglītošanās procesa un darba lomu un nozīmi savā dzīvē. ➤ Apzinās izglītību kā vērtību. ➤ Apzinās formālās un neformālās izglītības sniegtās iespējas
	Informācija par darba tirgu un tā attīstības tendencēm. Vietējo ekonomiku ietekmējošas tendences.	2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir apzināta informācija par darba tirgus perspektīvām, kas ļauj izšķirties par attiecīga lēmuma pieņemšanu karjeras izvēlē. ➤ Izprot nodarbinātības tendences mūsu valstī un pasaulē. ➤ Ir gatavs pieņemt alternatīvus lēmumus karjeras izvēlē.
	Zinātnes un tehnoloģiju attīstība. Profesiju mainība un dažādība, pienākumi, darba devēju prasības.	2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir iepazinis dažādas darbavietas, darba devēju prasības, darba pienākumus. ➤ Pārzina darba meklēšanas procesu.

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apzinās profesiju mainību saistībā ar zinātnes un tehnoloģiju attīstības tendencēm pasaulē. ➤ Izprot profesionālās ētikas pamatprincipus un prasības.
Darbs ārzemēs.	1	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zina par iespējām strādāt ārpus Latvijas un kur griezties pēc palīdzības, ja tas ir nepieciešams. ➤ Ir informēts, kur meklēt ziņas par attiecīgās valsts darba likumdošanu.
Karjeras izvēles plānošana. Individuālā karjeras plāna izveide.	2	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ir izvērtēta piemērotība izvēlētajai profesijai. ➤ Ir apkopota informācija atbilstoši izvēlētajai profesijai. ➤ Ir pilnveidotas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu. ➤ Izzinātas izglītības vai darba iespējas pēc skolas beigšanas, iegūstot informāciju par interesējošo profesiju/nodarbošanās veidu un izvēloties sev vēlamo.

Karjeras izglītībā izmantojamās metodes

Nr.	Metode/paņēmiens un tās skaidrojums	Prasmes
1.	Anketēšana/Aptauja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt prasmi konkrēti atbildēt uz jautājumiem, prast izteikt savu domu konkrēti un īsi. ➤ Ieinteresēt audzēkni izzināt sevi, savas izglītības iespējas, darba pasaules iespējas. ➤ Attīstīt prasmi kritiski domāt.
2.	Analīze	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prast objektīvi novērtēt un atšķirt savas vērtības no vispārpieņemtajām dzīves vērtībām. ➤ Apgūt prasmes, lai „gribu, varu, vajag” veidotu vienotu kopumu.
3.	Brīvais raksts	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veidot prasmi brīvi izteikt rakstiski savas domas un izjūtas.
4.	Darbs ar informācijas avotiem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prast atrast, atlasīt un izvērtēt informāciju.
5.	Darbs grupās	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt iemaņas darboties komandā, plānot darbu, sadalot pienākumus.
6.	Darbs pāros	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veidot prasmes sadarboties, uz klausīt otru, pārrunāt neskaidrības, ja nepieciešams, ievērot kompromisu.
7.	Diskusija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mācīties izteikt mutiski savu viedokli, to pamatot, argumentēt, uz klausīt citu domas. ➤ Meklēt problēmu risinājumu.
8.	Dubultā dienasgrāmata	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veidot prasmi atrast tekstā nepieciešamo informāciju, to analizēt, paust savu viedokli, balstoties uz pieredzi.
9.	Ekskursija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prasme iejusties citā vidē, iepazīstinot ar reālu darba vidi, karjeras iespēju daudzveidību, jaunām tehnoloģijām.
10.	Eseja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt prasmi izteikties, pamatot savu viedokli, apgūt argumentācijas prasmes rakstiskā veidā.
11.	Ēnu diena	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prasmes noteikt un analizēt izvēlētajās profesijas pozitīvās un negatīvās puses, iepazīstot tuvāk darba vidi. ➤ Veidot iemaņas rakstīt CV, motivācijas vēstules, iesniegumus.
12.	Individuālais darbs	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prasme mācīties un strādāt patstāvīgi.
13.	INSERT metode	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt prasmi izvērtēt informāciju.

14.	Intervija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūst prasmi sarunāties un uzklausīt sarunas biedrus. ➤ Attīsta prasmi formulēt konkrētus jautājumus, atbildēt uz sarežģītiem jautājumiem.
		➤ Apgūst un attīsta prasmi veidot lietišķu dialogu.
15.	IT tehnoloģiju izmantošana	➤ Attīsta prasmi lietot mūsdienas tehnoloģijas informācijas iegūšanā, saglabāšanā un apkopošanā.
16.	Pārrunas/sarunas	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūst prasmes veidot mērķtiecīgu dialogu. ➤ Attīsta prasmes noskaidrot viedokli un iegūt informāciju pārrunu ceļā, nenovirzoties no tēmas.m ➤ Pilnveido prasmes uzdot jautājumus un atbildēt uz tiem.
17.	Pašvērtējums/pašanalīze	➤ Veidot kompleksu savas darbības, uzskatu, spēju, interešu, rakstura novērtēšanas un analīzes prasmi.
18.	Pētījums	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt prasmi strādāt ar problēmsituāciju: formulēt problēmu, veidot risinājuma plānu, izvērtēt gaidāmo rezultātu, meklēt alternatīvu risinājumu, pieņemt lēmumu. ➤ Attīstīt praktiskas iemaņas pētnieciskajam darbam.
19.	Prāta vētra	➤ Izprast, ka jebkuru neskaidru jēdzienu var izskaidrot, ja izsaka dažādus viedokļus, tos sistematizē un analizē.
20.	Prezentācija	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt prasmes un iemaņas parādīt sevi un savu padarīto darbu. ➤ Attīsta prasmi lietot mūsdienas tehnoloģijas informācijas iegūšanā, saglabāšanā un apkopošanā.
21.	Prognozēšana	➤ Mācīties paredzēt iespējamo rezultātu.
22.	Projekts	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt prasmi plānot darbu, strādāt patstāvīgi, sadarboties ar citiem, iegūt un izvērtēt informāciju. ➤ Pilnveidot prasmi saistīt teoriju ar praksi. ➤ Pilnveidot prasmes un spējas veikt secinājumus un prezentēt rezultātus.
23.	Seminārs	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mācīties atrast kļūdas un nepilnības, izdomāt vīziju to uzlabošanai, plānot tās sasniegšanu, pieņemt lēmumu. ➤ Prasmes izdarīt kopsavilkumu, resumēt.
24.	Spēles	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Apgūt prasmi iekļauties kolektīvā un veidot saskarsmi. ➤ Prast novērtēt sevi salīdzinājumā ar citiem. ➤ Iejusties lomās, kas attālinātas no skolēna būtības, bet kurās viņi ikdienā var nokļūt.

		➤ Iemācīties modelēt dažādas problēmsituācijas.
25.	SVID (SWOT) analīze	➤ Apgūt iemaņas izvērtēt pašreizējo situāciju un attīstības iespējas.
26.	T – tabula	➤ Apgūt iemaņas izvērtēt parādību no vairākiem aspektiem.
27.	Tests	➤ Rosināt iegūt informāciju par kādu jomu interese radīšanai.
28.	Tikšanās	➤ Iegūt informāciju par kādu jomu interese radīšanai.
29.	Venna diagramma	➤ Mācīties noteikt kopīgo un atšķirīgo un definēt slēdzienu.
30.	Vērošana	➤ Apgūt iemaņas izvirzīt mērķi patstāvīgi vērot, pierakstīt, salīdzināt, izdarīt secinājumus.

Pedagogs karjeras konsultants – Skaidrīte Gasperičiča

Literatūra karjeras izglītības realizēšanai

1. Izglītība pēc 12. klases. PIAA, 2005
2. Izglītība pēc 9. klases. PIAA, 2005.
3. Karjeras attīstības atbalsts / Izglītība, konsultēšana, pakalpojumi/(2008)Rīga: Valsts Izglītības attīstības aģentūra.
4. Karjeras iespēju izpēte/ metodiskais palīglīdzeklis PIAP aģentūra, 2003.
5. Karjeras izglītība 10.-12. klasei. Metodiskie ieteikumi. PIAA, 2006.
6. Karjeras izglītība 7., 8., 9. klasei. Metodiskie ieteikumi. PIAA, 2006
7. Karjeras izglītība skolā/ Pieredze 2009 (2010) Rīga: Valsts Izglītības attīstības aģentūra.
8. KIPNIS /projekta materiāli
9. Korna E. Karjeras izglītība.Rīga: Raka. (2011)
10. Kurš mācību priekšmets man patīk vislabāk? Padomi veiksmīgai karjeras izvēlei. VIAA, Karjeras atbalsta departaments, 2008
11. Mans bērns izvēlas karjeru, VIAA, 2010.
12. Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 7. - 9. klasei. Skolotāju rokasgrāmata (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.
13. Nensija Perija, Zaks van Zants. Skats nākotnē. Karjeras attīstīšanas mācību plāns vidusskolēniem.
14. Nensija Perija, Zarks van Zants. Nākotnes iespēju izzināšana. Karjeras veidošanas mācību programma pamatskola skolēniem.

Interneta resursi, kuri saistīti ar karjeras izglītību

15. www.izaugsme.lv – par profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, mācību kursiem Latvijā, par mācību iespējām ārzemēs, kā arī apraksti par profesijām.
16. www.izm.gov.lv – par profesionālās un augstākās izglītības iestādē.
17. <http://viaa.gov.lv/lat/> - par profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, mācību kursiem un izglītības un darba iespējām ārzemēs.
18. www.sf.gov.lv - par studiju un studējošo kreditēšanas jautājumiem.
19. www.nva.lv – par bezdarbnieku profesionālo apmācību.

20. www.lak.lv – par amatu apguves iespējām (tostarp cilvēkiem ar nepabeigtu pamatizglītību un cilvēkiem ar garīgiem un fiziskiem veselības traucējumiem) pie amatu meistariem.
21. www.niid.lv – par profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, karjeras izglītības testi. Lapā atrodama informācija par Valsts ieskaitēm un eksāmeniem, par Latvijas izglītības iestādēm. Datubāzē atrodamas profesionālās vidējās izglītības programmas, augstākās izglītības studiju programmas, kā arī augstskolu un koledžu izglītības piedāvājums, arī 7 karjeras izvēles testi.
22. www.iespejas.lv
23. www.prakse.lv - Sadaļā Studijas alfabēta kārtībā nosauktas studiju programmas, augstskola, studiju veids, ilgums un iegūstamais grāds. Ir pieejams arī meklētājs pēc studiju virziena, izglītības iestādes un tās atrašanās vietas.
24. <http://www.uzdevumi.lv/school> - iespēja izvēlēties informāciju par visu līmeņu studijām un atbilstošām programmām.
25. <http://euroguidance.eu/> - EK Karjeras konsultēšanas un informācijas tīkls. www.izmpic.gov.lv profesionālā izglītība; profesiju standarti
26. www.cv-online.lv - darba sludinājumu portāls.
27. www.vakance.lv – darba sludinājumu portāls.
28. www.cvmarket.lv – darba piedāvājumi, CV veidošana un karjeras padomi.
29. www.occupationsguide.cz/en - interešu un prasmju noteikšanas testi, darba tirgus un karjeras izvēles gids.
30. www.aiknc.lv – augstākās izglītības kvalitātes noteikšanas centrs. Informācija par augstskolu un koledžu statusu; par augstskolu un koledžu licencēšanu, akreditāciju.
31. <http://www.izm.gov.lv/lv/studentiem> - informācija par stipendijām, studiju un studējošā kredītiem.

Izmantotā literatūra

1. Izglītības likums. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=50759>
2. Karjeras izglītība skolā. VIAA, 2010. (8. – 9. lpp.) Pieejams: http://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_izgliitiiba_skolaa_2010.pdf

3. Karjeras izglītības paraugprogramma. Rīga, 2011.
4. Letonika (programmā izmantotie jēdzieni un to skaidrojumi).
Pieejams:
<http://www.letonika.lv/groups/default.aspx?cid=50085&r=1107&lid=50085&g=1&q=darbs&h=2752>
5. Ministru kabineta noteikumi Nr.468. “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem”. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=268342>
6. Par Karjeras izglītības īstenošanas plānu valsts un pašvaldību vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs 2015.-2020. gadam. Pieejams: <http://likumi.lv/ta/id/278999-parkarjeras-izglitibas-istenosanas-planu-valsts-un-pasvaldibu-visparejas-un-profesionalasizglitibas-iestades-2015-2020>
7. Privātskolas „Templum” karjeras izglītības programma. 2015.
Pieejams: http://templum.lv/wp-content/uploads/2016/02/Karjera_programma_2016_01_10_22_35_55_776.pdf
8. Tezaurs (skaidrojošā vārdnīca) Pieejams:
<http://tezaurs.lv/#/sv/nodarbin%C4%81t%C4%ABba>
9. VISC Metodiskais līdzeklis “Klases stundu programmu paraugs.” Rīga, 2016. (27. – 31. lpp.) Pieejams:
http://visc.gov.lv/audzinasana/metmat/klases_stundu_progr_%20paraugs.pdf